

Déli Hirlap

GAZDASÁGPOLITIKAI NAPILAP

Meghatotta a királyt a romániai kisebbségi nemzetek küzdelme kulturális jogaik érvényesítéséért. Meghatotta és arra kérte a szászok vezérét, hogy őszinte rokonszenvét tolmácsolja a kisebbségek iránt. Jóleső meleg szeretettel tölti el szívünket az uralkodó rokonzása velünk szemben. Őszinte szeretet, mert tudjuk, hogy ezek nem üres szavak, hanem szívből fakadtak. Őfelsége nem egyszer tett tanúságot arról, hogy a kisebbségeknek is szerető, gondos atyja kíván lenni. Eppen Temesvárotól intézett ilyen értelmű szöveget a kisebbségekhez, amelyben egyben intés volt azoknak is, akik túlfutott sovinizmusukban mindent szeretnének elpusztítani, ami nem román. Az uralkodónak érdeklődése és rokonszenve egyben vigasztaló is ami számunkra. Vigasztaló és megnyugtató, mert tudhatjuk azt, hogy minden elnyomatásunk mellett ott virraszt sorsunk fölött a király gondviselése és rokonszenve. És ha nagy lesz szorongatásunk van kihez bizalommal, fiúi szeretettel és alattvalói hódolattal fordulni.

Nehéz a szegény fogyasztónak, mert akármennyire redukálja is igényeit, mégis csak fogyasztó. És az igények sem szállíthatók le a végteleenségig. Enni kell, ruházkodni kell és lehetőleg — ha nem is mindig jól — lakni is kell. És ezekkel a szerény követelményekkel szemben itt áll a nagy kérdés: miből? Mert minden drága és minden napról-napra drágul. A fogyasztó pedig a gazdasági élet legérzékenyebb szeizmográfja. A legkisebb eltolódást, változást, a legkisebb hullámzást megérzi. Nem csoda, mert a szegény fogyasztónak szükségletei kielégítésében Zürichben, a kiviteli, behozatali illetékeken, az exportőrök üzletein kívül még az időjáráshoz is alkalmazkodni kell. Ha hideg van, az nem jó a szegény városi fogyasztónak, mert a piaci árak rögtön felszöknek és megindul a nagy állateksport, ami ismét az árak emelkedését vonja maga után. A szegény fogyasztónak csak egy esetben volna jó, — ha lleszoknék a fogyasztásról.

Leszállítják a vasúti díjtételeket — Jugoszláviában. Belgrádi jelentés szerint már januártól kezdve huszszázalékos tarifacsökkenés lép életbe egy személy mint a teherforgalomban. Ezzel szemben Romániában újból emelni készülnek a vasúti tarifák. Ez a két hír így egymás mellett egész különös következtetésekre bírhatja a naiv idegent. Az első az, hogy mennyivel gazdagabb ország Jugoszlávia Romániánál és a második, hogy Jugoszlávia hitelképességének is ennél fogva sokkal nagyobbak kell lennie, mint Romániáé. A valóságban pedig egy fest a helyzet, hogy Románia a gazdagabb ország, de elhibázott közgazdasági politikája folytán hitelképessége kisebb. És mindez azért, mert olyan tünetek mutatkoznak az állam közgazdasági életében, melyek

a való helyzetet eltorzítva tükröztetik vissza. Rendes körülmények között az emberek többnek igyekeznek látszani,

nálunk fordítva van. Nem hisszük, hogy túlzott szerénység volna ennek oka.

A Déli Hirlap leleplező cikkei következtében Sao Paulo állam papiroson beszüntette a kivándorlók ingyenes szállítását

Bécs, december 12.

A Déli Hirlap sorozatos leleplezései a Bécsben székelő braziliai kivándorlási központról, nagy megrökönyödést okoztak úgy a bécsi braziliai követségben, mint a kivándorlási üzletből részesedő hajózási vállalatok bécsi képviselőiténél.

A bécsi braziliai követségen ugyan is Sao Paulo államnak

külön kivándorlási biztosa

van, aki a braziliai földművelésügyi minisztérium ugyancsak Bécsben székelő biztosával együtt irányítja a kivándorlási hiénák munkáját.

Ez a két ur Sao Paulo állam megbízásából már régebben szerződést kötött hat hajózási vállalattal a kivándorlók ingyenes kiszállítása ügyében. Ezek a társaságok

ingyen szállítják ki

az ügynökök által nagy rábeszéléssel kicsábított kivándorlókat és a szállítási költségeket Sao Paulo állam fizeti meg a társaságoknak, amelyeknek így szintén érdekük, hogy az ügynökök minél több kivándorlót hajszoljanak fel.

A Déli Hirlap leleplezései után mostan a bécsi braziliai konzulátus egy könyvatos utján nyilatkozatot adott ki, hogy Sao Paulo állam immár beszüntette a kivándorlók ingyenes

szállítását. Ez a nyilatkozat, amely beszüntetésről szól,

tehát elismeri

előző cikkeink leleplezéseit, nem felel meg a valóságnak. A kivándorlók ingyenes kiszállítása csak a papiroson szünet meg, a hat hajózási társaság szerződése Sao Paulo állammal továbbra is fennáll és a hiénák tovább folytatják üzemeiket.

Kormányunknak sürgősen vizsgálatot kellene indítani e

hat hajózási társaság

ellen, mivel ezek egy része közvetlenül, más része közvetve hazánkban is koncesszióval bír, illetőleg üzleti működést fejt ki. A hat társaság között két német, egy németalföldi, egy angol, egy francia és két olasz van.

Ezek főként Erdélyben és a Bánságban folytatják üzemeiket és sok ezer magyar pusztulása Délamerikában működésük eredménye. Nem szabad fél uton megállani és nemcsak a mi hatóságainknak, de az

összes utódállamok

hatóságainak is nyomban meg kell indítani a vizsgálatot e hat hajózási vállalat ellen. Csakis ilyen módon lehet véget vetni a lélekkufárok és emberkereskedők gyalázatos üzemeinek a dunai országokban.

sz. p.

Megszűnik a karánsebesi törvényszék

az új bánági megye felállításával

— Lugos kereskedelmi akadémiát, Oravica pénzügyigazgatóságot, törvényszéket és tanfelügyelőséget kap —

Temesvár, december 14.

Conciatu János, a bozovicsi kerület képviselője, aki az egyik kezdeményezője volt a harmadik bánági vármegye létesítésének, tegnapi érkezett vissza Bukarestből és munkatársunknak az alábbi nyilatkozatot tette:

— Caras megyének a felállítása Oravicabánya székhellyel, bármennyire is szeretnék annak feltüntetni, nem politikai tény. Annyi bizonyos, hogy az

ifju liberálisok

eszméje volt, de hogy sikerült megértetni a kormányhatalommal, hogy erre az új megyére szükség van, az

elsősorban a józan ész győzelmének tudható be. Nem önös célokért dolgoztunk, hanem a közérdekében fejtettünk ki közel három éven át annyi harcot és küzdelmet, amely végre eredményre vezetett.

— Az új megyéhez a következő hat járás tartozik: Oravica, Ujmolodova, Bozovics, Rakasd, Boksánbánya és Resicabánya. A közigazgatási szervek közül a prefektúra, pénzügyigazgatóság, állami rendőrség, törvényszék és a tanfelügyelőség okvetlen 1926 január elsején megkezdik működésüket. A törvényszéknek csak egy tanácsa lesz. Ami a karánsebesi törvényszékletti, biztos, hogy 1926. év folyamán

Tőzsdei árfolyamok

Temesvári magánforgalom december 14-én reggel:

(A Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság belvárosi fiókjának árfolyamai.)

Dollár 216, angol font 1045, francia frank 8-60, svájci frank 41-10, líra 8-75, sokol 6-45, dinár 4, magyar korona 3-32, osztrák, silling 30-20.

beolvad a lugosiba.

Nézetem szerint az új megyeszékhely nagy jövőnek néz elébe. Minden erővel azon leszünk, hogy az oravicai-bozovicsi-néravölgyi-jablanica vasutvonal kiépítésével Mehádiánál összeköttetést kapjunk a fővonallal. Az új közigazgatási állásokba csakis a helyi viszonyokkal ismerős képzett egyének fognak kerülni. Mintamegyét akarunk szervezni. Az egyes szervek elhelyezésére megfelelő helyiségek rendelkezésre állanak.

— Lugos, mint megye székhely az utóbbi években visszafejlődött. De az új megye felállításával Lugosra is új éra ragyog, hiszen tagadhatatlan, hogy azért továbbra is a két megye gazdasági

gócpontja lesz.

A legközelebbi időben felállítják a két megye ipar és kereskedelmi kamaráját Lugos székhellyel. A kamara felállításával egyidejűleg Lugoson felső kereskedelmi akadémiát is létesít a közmunkaügyi minisztérium. Mindennap várjuk a kormány rendeletét, amely az új megye közigazgatási megszervezését rendel el.

— Igaz-e képviselő ur, hogy Ön van kiszemelve Caras megye első prefektusául?

— Ha a kormány és a pártvezér bizalma engem szemel ki, kész örömmel vállalom a megbízatást, hiszen szűkebb hazámról van szó, de vállalom azért is, mert mint fegyelmezett közkatoná, mindenkor teljesítem a rábízott feladatot.

A temesvári színház

husvétig feltétlenül elkészül

Temesvár, december 14.

A temesvári új színház — miként már megirtuk — április hónapra feltétlenül elkészül. A nézőtér majdnem teljesen kész, most folynak a belső díszítési és szerelési munkák és rövidesen befejezi Sinkovich Dezső festőművész is a nagy kupola freskóját.

A színház elkészítését hátráltatta az a körülmény, hogy a színpad megépítéséhez nem lehetett hozzáfogni, mert az ehhez szükséges vasszerkezetek nem készültek el idejére. A resicai vasmű most végre elkészítette ezt az anyagot és a szerelők most állítják föl azokat. Legelsőnek a tetőszerkezetet állítják össze, hogy a színpad fölötti részt be lehessen földni. Ez körülbelül karácsony tájára lesz kész s akkor azonnal nekilátnak a színpad megépítésének. A vasszerkezetek egybeillesztése körülbelül két hétig tart, utána pedig megcsinálják a betonmunkákat.

A színpadi rész tetőzetének elkészítésével a színház feléről teljesen zárt lesz. Attól fogva működni fog a központi fűtőkészülék is, ami lehetővé teszi, hogy a színház belső munkálatain egész télen át dolgozhatnak.

Újabb kormányválság Franciaországban. Párisból jelentik: A kamarában olyan hírek terjedtek el, hogy Loucheur pénzügyminiszter beadja lemondását, mert a pénzügyi bizottságban nincsen többsége. Különösen a szocielisták nehezítik meg munkáját.

Temesvári rendőrtisztek

a bíróság előtt

Temesvár, december 14.

Négy hét előtt tárgyalta a temesvári törvényszék Indriesiu Sabin dr., Perian György, Alexy Virgil és Rode Sándor rendőrtisztek ügyét, akiket hivatali hatalommal való visszaéléssel és különböző szabálytalanságokkal vádoltak. A bíróság, amely két tagból állott, másfél napi tárgyalás után nem tudott dönteni, mert a vélemények különbözők voltak. A bíróság erre úgy határozott, hogy ebben az ügyben háromtagú bíróság előtt újabb tárgyalás tartassék meg.

Az új tárgyalást ma tartja meg a törvényszék. A bíróság háromtagú lesz, és egy elnökből s két szavazóbíróból fog állani. Minthogy ebben az ügyben negyvenkét tanut hallgatnak ki, a tárgyalás sokáig fog tartani s azért a mai napra más tárgyalást nem is tűztek ki.

Korai volna

Oroszországnak a Népszövetségbe való belépése

Páris, december 14.

Rakovszki szovjet követ megbízó levelének átnyújtása után kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy a locarnoi szerződést ki kell egészíteni az Oroszországgal kötendő szerződésekkel. Oroszország a maga részéről hajlandó az erre vonatkozó tárgyalások ügyében a kezdeményező lépéseket megtenni. Ami Oroszországnak a Népszövetségbe való belépését illeti, ez a kérdés — mondta a szovjetkövet — kissé korainak látszik és csak akkor lesz aktuális, amikor Oroszország a Népszövetség összes tagjaival ügyeit rendezti.

Háromszor szökött meg

egy fegyházra ítélt gyilkos

Temesvár, december 14.

Frentiu Péter a múlt esztendőben jugoszláv területen gyilkosságot követett el, amiért a nagybecskereki törvényszék tizenkét évi fegyházra ítélt. Frentiu Péternek azonban semmi kedve nem volt fegyházba vándorolni és amikor a fogházor a tárgyalási teremből cellájába akarta kísérni, az emberekkel tömött folyosón megpróbált kiszökni és a sokaságon keresztül az utcára szaladt. A fogházor a sok ember miatt nem lőhetett utána, a folyosón állókat pedig Frentiu azzal tévesztette meg, hogy kiabált legjobban, hogy fogják meg a gyilkost. Szerencsésen kijutott az utcára, ahol az esti homályban hamarosan eltűnt.

Frentiu azonban nem érezte magát biztonságban Jugoszláviában és azért a határon átszökte Romániába jött. Temes megyében bujkált és nem is volt semmi baj mindaddig, amíg meg nem érkezett a jugoszláv hatóságok körözése. Frentiut felismerték, letartóztatták és a temesvári ügyészség fogházába kísérték. Az ügyészség diplomáciai úton értesítette a nagybecskereki törvényszéket, amely megindította a kiadási eljárást. Amikor ez vége felé közeledett, Frentiu a fogházban betegséget színlelt, mire kórházba szállították. A kórházból még aznap éjszaka megszökött. Kiadták ellene a köröző levelet.

Tegnap kapta az ügyészség a távirati értesítést Petrozsényből, hogy a szökevény Frentiut ott elfogták és hogy egy rendőr kíséretében Temesvárra küldik. A rendőr a fogollyal utnak indult, mikor azonban a vonat Lippa felé közeledett, Frentiu Péter hirtelen fölrántotta az ablakot és kiugrott. A rendőr nem sokat habozott, hanem utánvetette magát és Frantiut, aki ugrás közben megütötte a lábát és csak bukducsolva tudott haladni, utólérte. A közeli állomás személyzetének segítségével azután alaposan megkötözte és úgy hozta be Temesvárra.

Az elfüstölt milliók

— Megkezdődik a dohánybeváltás. — A Bánságban másfélmillió kiló dohányt termesztettek. —

Temesvár, december 14.

Eltekintve a füst és illat okozta élvezettől a cigarettázó, szivarozó, pipázó ember sok-sok pénzt ad ki ugyiszólván hiába. Millió és millió lei vándorol ki a dohányzó emberek zsebéből egy esztendőben. Ha ez azonban az egyik oldalon kidobott pénznek is látszik, a másik oldalon annál inkább hasznót hajt: keres rajta az állam, keres a dohánytermelő, keres a rengeteg dohánygyári munkás, keres végezetül az a számos kisegérszterencia, aki a dohányárak eladásával foglalkozik. Az elfüstölt milliók így válnak hasznosakká.

A dohánytermelők,

akik csak az állami monopóligazgatóság által kiadott engedélyek és a tőle kapott magvakkal foglalkozhatnak dohánytermesztéssel, ilyenkor télvíz idején hozzák be évi termésüket az állami dohánybeváltó hivatalhoz, amely a dohányt minőség szerint osztályozza és az egy évvel előre megállapított áron beváltja. Azok a termelők, akik a rendesnél nagyobb területen termesztettek dohányt, vagy akiknek termése különösen szép, külön

jutalmat kapnak.

Viszont a behozott penészes, rothadt, éretlen és gyári feldolgozásra alkalmatlan dohányt nemcsak nem váltják be, hanem megsemmisítik.

Az egész országban tizenháromezer hektári területen termelnek dohányt. Ebből jelentékeny terménységgel rendelkezők a Temes-Torontál és Krassószörény vármegyék, amelyek a temesvári monopólikezelőség hatásköre alá tartoznak. Ez a kezelőség most tette meg az előkészületeket az 1925. évi dohánytermés beváltására. Három bizottság fogja

a beváltást eszközölni

s ezek Temesvárott, Dettán és Lugoson székelnek. Legtöbb munkája természetesen a temesvári bizottságnak lesz és ezért két albizottsággal fog dol-

gozni. A bizottság elnöke Mardan Dionisz dohánygyári igazgató. Az első albizottságban Niculescu Sándor gyufagyári igazgató és Chincideanu I. dohánytermelési körzeti főnök, a másodikban Frunza Miklós dohánygyári aligazgató és Priucz J. mérnök lesznek. A beváltással járó számvevőségi teendőket Benke Szilárd dohánybeváltó hivatali osztályfőnök, a kifizetéseket Schädt Péter dohánygyári pénztáros végzik megfelelő segédszemélyzetel. A temesvári bizottság előtt körülbelül

hatszáz ezer kiló

dohány kerül beváltásra, melyet az Oszlár Károly dohánybeváltóhivatali műszaki főnök vezetése alatt álló dohányterjesztési raktár vesz át.

A dettai bizottság élén Achiu Viktor dohánytermesztési körzeti felügyelő, a lugosi bizottság élén pedig Dimitrescu Gh. áll. Ez a két bizottság együttvéve hozzávetőlegesen annyi dohányt vált be, mint a temesvári bizottság egyedül. A bizottságok működésének kezdetét legközelebb határozzák meg. A dohánytermelő gazdák között

nagy a lehangoltság

mert az idén sokkal kevesebb keresetre van kilátásuk, mint tavaly, mivel az 1925-ös dohánytermés a sok jégverés, vízkár és fűregpusztítás miatt sokkal gyengébb mint a tavalyi.

A monopóligazgatóság az 1926. évi dohánybeváltási árakat már most állapította meg. A legjobb nyersdohány kilójáért hatvan lejt fognak fizetni. Ez a felsőbb minőségű, ugynevezett regal. Az árak azután minőség szerint

fokozatosan esnek

hatvan, negyven, tizenhatszázöt, tizenkét, nyolc és öt lejtig. A törmelékért már csak egy lei és ötven banit fizet a beváltóhivatal, a tiszta hulladékért pedig mindössze ötven banit különként.

Ötvenhét vagon húst ekszportáltak három hét alatt Temesvárról

Temesvár, december 14.

A régi Magyarországon a Bánságot az ország éléskamrájának nevezték. Hogy a határokon változás állott be és a Bánság része lett Romániának, ez az elnevezés mindazonáltal most is ráillik a Bánságra. A régi királyság nagyobb városai sok élelmiszert kapnak a Bánságból. Az

élelmes ekszportőrök

azonban ezek helyett inkább a külföld felé irányítják a bánsági élelmiszereket, mert ott azokért busásabb árat érhetnek el.

Már nem egy alkalommal mutatunk rá arra, hogy a húsarut minő óriási tömegekben szállítják ki a Bánságból. Amikor október végén az időjárás kissé megenyhült, a vágott baromfi és fagyasztott húszállításai alábbhagyott és miként annak idején megirtuk: az ekszportőrök a szállításra elkészített vágott liba nagy tömegeit Temesvárott igyekeztek elhelyezni. Mikor azután az idő ismét hidegre fordult, ez a szállítási ág újra hatalmat felelt.

Temes megye egyes községeiben megint rajszámra

megjelentek az ügynökök,

akik összevásárolták a hizott libákat, azokat levágták s Temesvárra hozták, ahonnan a szállítás legnagyobb része történik. Sertésből a kiszállítás most lanyhább, mert a sertésnek a téli szezon beálltával, amikor a legtöbb család igyekszik magát zsirral ellátni, itthon is nagy kelendősége van. A hizott ökör a valutáris viszonyok alakulása folytán is újra jobb ekszportéllék lett, mint még három héttel azelőtt.

Temesvár két teherpályaudvarán, a Józsefvárosban és a Gyárvárosban bonyolódik le az ekszport. Az utóbbi jóval frekvenciáltabb az előbbinél, ami fekvéséből magyarázható. A két állomáson az elmúlt három hét folyamán a következő mennyiséget ekszportáltak:

élő ökör	19 vagon,
élő sertés	5 "
fagyasztott húsz	7 "
levágott baromfi (liba)	26 "
Három hét alatt tehát összesen	

ötvenhét vagon

husnemű hagyta el Temesvárt s ennek csak elenyésző kis része ment a

regi királyságba, a többi pedig Kurucsánál hagyta el Románia területét, hogy tovább vándoroljon és bécsi, prágai, berlini, sőt párisi gyomrokban találja meg temetőjét. A szállítást eszközölő cégek a legtöbb esetben nem maguk szerepelnek feladókként, a feladást elvégzik helyettük a szállítócégek. Névszerint csak három ekszportcég szerepel: Sylos, Area és Taran.

Ötvenhét vagon husnemű óriási tömeg és igen hosszú időre lett volna elegendő Temesvárnak. Azonban nem is lenne szükség az egészet itt tartani, csak bizonyos részét, amivel a husárakat

le lehetne szorítani.

Erdekes jelensége a kiviteli statisztikának, hogy az utóbbi három hét alatt lisztet egyáltalán nem ekszportáltak Temesvárról. Pedig ez lenne az egyedüli cikkünk, amelyből jelentékeny feleslegeink vannak. A malmok már nem tudják, hogy a sok kiörlött lisztet hová tegyék és raktáraik mind megteltek: a tömött lisztes zsákok ott hevernek a malmok udvarain ponyvával letakarva. A lisztekiszport fellendülése alkalmas lenne arra, hogy külföldön

a lei árfolyama

feljavuljon. A kormányban hajlandóság mutatkozik, hogy a liszt kiviteli illetéket vagononként tizezer lejel leszállítsa és valószínű, hogy az erre vonatkozó rendelet már a napokban megjelenik. Ebben az esetben a legközelebbi hetekben nagy lisztszállítványok utrakelése várható.

Elfelejtették meghívni

a zsidó kereskedelmi iskola tanárait a kamarai választásra

Temesvár, december 14.

Megirtuk, hogy a kereskedelmi és iparkamarák szervezetről szóló törvény értelmében a temesvári állami kereskedelmi iskola tanárai Stinghe György volt kereskedelmi iskolai igazgatót választották meg kamarai képviselőjükül. A megválasztást azonban megsemmisítették, mert a szavazáson kizárólag csakis a temesvári kereskedelmi iskola tanárai vettek részt. Ezért december 12-re új választást irtak ki, amelyben való részvételre a lippai és orsovai kereskedelmi iskolák tanárai is meghívást kaptak.

A választást azonban elhalasztották és azt egy később meghatározandó határnapon fogják megtartani. Az elhalasztás oka az, hogy a temesvári állami, a lippai és az orsovai kereskedelmi iskolákon kívül a temesvári zsidó liceumnak is van kereskedelmi iskolai tagozata. Az új választásra ennek tanárait is meghívják, nehogy ennek elmulasztása miatt később harmadik választást kelljen tartani.

Élénk kínálat

a temesvári sertés piacon

Temesvár, december 14.

A temesvári állatvásáron legutóbb a helyzet egészen más képet mutatott, mint tíz nap előtt. Ezúttal különösen sertésekben volt igen élénk a kínálat. Olyan nagy tömegekben hajtottak fel sertéseket, hogy a szarvasmarha piac jórészt is sertésekkel megrakott szekerek foglalták el. A sertés ára volt élő-sulyban; a száz kilós sertés 30 lei, százhusz kilóig 34 lei, százötven kilóig 36 lei és azonfölül sulynál 37—38 lei. A vevők száma nem állott arányban a nagy felhajtással, jóllehet magánosok is élénken vásároltak, nemcsak mészárosok. A sertés piac bőségével szemben igen csekély volt a szarvasmarha kínálata. Itt az árak szilárdan alakultak úgy, hogy a jobb minőségű, belföldi vágásra alkalmas marháért kilónként élő sulyban 20 lejt kértek. Az árak egyébként a minőség szerint 17—20 lei között változtak. A borjú kilójáért 42 lejt kértek, de 39—40 lejiért is elkelt. Ekszportra vásárlók a piacon ezúttal alig jelentkeztek.

Zsák Zsineg Kötél
Havas Denső Gyár és fiók
Timisoara Lugoj.

Bélyeggyűjtők!
Zumstein, Senf, Michel és Yvert
1926-os katalógusok Moravetz
könyvkereskedésben már
395 kaphatók

Gróf Karácsonyi féle
élő ponty
kapható állandóan
Luttwák és Eckstein
halkereskedésében
208 Gyárváros, Galamb-u. 23

Hirek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Piața Sf. Gheorghe (Szentgyörgy-
tér) 4.

Telefonszámok:
Szerkesztőség: 2-52.
Kiadóhivatal: 2-52.
Nyomda: 10.
Felelős szerkesztő lakása: 2-42.

Előfizetési árak:
Egy hónapra 60 lei, három hónapra
160 lei, félévre 300 lei, egy évre
600 lei. Egyes szám ára 2 lei, az ó-
királyságban 3 lei. Magyarországon
2000 kor., Jugoszláviában 1 dinár,
Csehszlovákiában fél ck., Ausztriá-
ban 20 garas.

Felelős szerkesztő:
Vuchetich Endre dr.

Szegény Csézán Márton

aki kinlódva, szenvedve és nyomorog-
va töltöttél el hetvenöt esztendőt ezen
a keserves világon és akiről nem
tudom, hogy ennek a pár rólád szóló
sornak a megjelenését megéred-e,
szomorúan emlékezem meg rólad napi
robotom közben.

A dolog úgy volt, hogy te öreg
Csézán Márton, aki már évek óta
munkaképtelen vagy, akinek semmi
atyafiságod nincsen, aki hajléktalanul
ténfereg az ebben a nagy városban s
ha pár banit szerzel, azt bánatodban
eliszod, az egyik pálinkamérésben
valahol a Józsefváros szélén, össze-
estél. Az arcod vörös volt a láztól,
kicsit félrebeszélte, ha pedig kicsit
magához tértél, akkor jajgattál, hogy
szur az oldalad, a hátad, a vállad és
hogy gyomrodát szorítja a görcs.

A pálinkamérésből futottak a rend-
őrségre, onnan két rendőr szaladt a
pálinkamérésbe és téged, hetvenöt
éves vén Csézán nem csézán de gya-
logosan cipelték a józsefvárosi rend-
őrségre. Ott lefektettek az egyik lócá-
ra és megnézték jobban. Látták, hogy
bizony kutyául vagy és telefonáltak a
mentőkért. Jöttek a mentők és azt
mondták rólad, hogy „ezt a hajlékta-
lant be kell vinni a belvárosi rendőr-
ségre, mert ott orvos van, hadd vizs-
gálja meg”. Fölpakolták a betegszál-
lító kocsiába és bekerültél a belvárosi
rendőrségre. Ott orvos nem volt
ugyan, de látták rajtad, hogy minden
percben meghalhatsz, azért nem fo-
gadtak el, hanem visszaküldtek a
Józsefvárosba. A józsefvárosi rendőr-
ség nem nagyon örvendelt jöttödnek,
mert szintén attól tartott, hogy ott
adod ki a másvilágra vágyó lelkedet.
Telefonált hát a főorvosi hivatalba,
ahonnan azt az utasítást kapta, hogy
csak küldjön be téged újra a belvárosi
rendőrségre, majd lesz ott orvos, mire
odaérsz. Így aztán harmadszor is
megtetted az utat a két városrész kö-
zött a mentők rázó szekerén. Nagy
megtiszteltetésben volt részed, mert
valóban a hatósági orvos már várt
reád a belvárosi rendőrségen. Össze-
csapta a kezeit és csudálkozott, hogy
ezt a sok koczikázást hogyan bírtad
ki. Aztán kiadta az utasítást, hogy
azonnal szállítsanak a járványkór-
házból a temetőbe, de ez a rázás már
nem fog fájni.

Ha a Halál, öreg Csézán Márton, e
sorok megjelenésére már megváltott
volna, hidd el, nem üres frázis, ha
azt mondom: a jó Isten adjon neked
örök nyugodalmat!

Korcsolyák,

örökéző- és öntöttvaskályhák,
valamint konyhaberendezések
nagy választékban

Scherter Ottó
vaskereskedésében, Temesvár

Szervezkedik a magyarság ha a hatóságok engedik

Kolozsvár, december 14.

A magyar Párt nyáradszeredai tago-
zata értesítette a központi elnökséget,
hogy a tagozat területén az elmúlt
két év alatt harminchét községben
állították fel a helyi csoportokat. A
nyáradszeredai kerület választóinak
kilencvennyolc százaléka magyar nem-
zetiségű, ami reményt nyújt arra,
hogy a választások alkalmával magyar
jelöltet küldhetnek a kamarába. A
délvái tagozat arról értesítette az
elnökséget, hogy a községekben szin-
tén megkezdtek volna a szervezés

munkáját, de a hatóságok azzal az
indokolással tették azt lehetetlenné,
hogy a Magyar Párt szervezeti szabály-
zatát a belügyminiszter még nem
ismerte el. A bejelentés nagy meg-
lepetést keltett, mert a szervezkedés
munkáját sehohsem akadályozták meg
ilyen címen és ez csakis a helyi
hatóságok tájékozatlanságával magya-
rázható, amelyek nem tudják, hogy
a Magyar Párt nem társadalmi egye-
sület, hanem politikai párt és mint
ilyennek nincs szüksége szervezeti
szabályokra.

„Meztelenül akarok állni...”

Temesvár, december 14.

Wagner József orsovai lakós
szombat este betért a Dóm-téren
levő Schreier-féle vendéglőbe egy kis
italra. Csakhamar asztalához telepedett
Ardeleanu Aurél és annak Mária
nevű huszonnégy éves felesége. Be-
szélgetésbe elegyedtek és összebarát-
koztak. Tíz óra tájban Wagner kivette
a pénzt és fizetett. A pénzt aztán
kabátjának külső zsebébe tette. Mikor
távolzni akart, rémülten vette észre,
hogy pénze eltűnt. Kijelentette, hogy
azt senki más nem vehette el, csak
Ardeleanuné, aki mellette ült. A kocsi-
máros és több vendég megmozdították
az asszonyt, de nem találtak nála
semmit. Mégis rendőrt hívtak, aki

Ardeleanunékat és Wagner a rendőr-
ségre kísérte. Az asszony felháborodva
tiltakozott a vád ellen és kezdte ma-
gáról lehágni a ruháit.

— Meztelenül akarok állni, hogy
lássák, nincsen nálam pénz.

Egyik rendőrnek gyanus volt az a
kétség és odanyult az asszony kon-
tyához. Ez elkapta a fejét, de már
akkor lehullott a kontya s kipotyogott
abból Wagner pénze: ezeregy száz
lei. Akkor aztán bevallotta Ardeleanu
Mária, hogy a pénzt kivette Wagner
zsebéből, a százásokat becsomagolta
az ötszázasba s hajába rejtette. Wag-
ner visszakapta pénzt, a házaspárt
örízetbe vették.

— Dinamitlopás a temesvári
állomáson. A józsefvárosi állomáson
az elmúlt éjszaka veszedelmes lopás
történt. A brádi állami bányák részére
két különleges vagonban hatezer kiló
dinamit akartak szállítani s a két
kocsit az egyik félreeső vágányra tolták.
Éjszaka az egyik kocsi ismeretlen
tettesek feltörték és abból egy ládat,
huszonöt kiló dinamittal elloptak. A
tolvajok valószínűleg más zsákmányra
számítottak és nyilvánvalóan maguk
is megijedtek, amikor látták, hogy
mit loptak. A pályaudvar vezetősége
a lopásról jelentést tett a sziguranca-
nak, a rendőrségnek és a katonaság-
nak.

* Sok ember sok zöldseget beszél
össze, pedig zöldseget elég van Fa Mihály Te-
lekház-téri és a Mária melletti üzleteiben,
ahol még a legremekesebb hus is kapható.

— A szakálháza vasúti szeren-
csétlenség. Beszámoltunk arról a
vasúti szerencsétlenségről, amely a
napokban történt. Ezzel kapcsolatban
a Temesvár-józsefvárosi állomás fő-
nöke annak a közlésére kér fel ben-
nünket, hogy a szerencsétlenség a
szakálháza pályaudvaron történt és
az volt az oka, hogy a gyors nem
tudott a kellő időben fékezni és
emiatt szaladt bele a személyvonat
mozdonya. A józsefvárosi állomás
személyzete közül senkit sem terhel
mulasztás a balesetért.

* A nap nem tűzgolyó. Révész
Artur mérnök ilycimű szenzációs
könyve kapható a Moravetz Test-
vérek Fenyő és Gerő könyvkereske-
désekben.

— Vallásos ünnepély. Az erzsé-
betvárosi missziótársulat tegnap dél-
után a Novotny-teremben sikerült val-
lásos ünnepélyt rendezett. A műsor
kiemelkedő része volt a mehalai leány-
kongregáció tagjainak színi előadása.

* Ha egészségét meg akarja őrizni,
leghelyesebben cselekszik, ha száját
FARMODONT fogkrémmel és száj-
vizzel ápolja, miáltal megakadályozza
a fertőző bacillusoknak a szervezetbe
való jutását.

* Nem tudok én már csak egy jó ta-
nácsot adni, hogyha divatosan akar öltözködni,
keresse fel Ardeleanu uriszabóságát, Erzsébet-
város, Str. Moșilor 6.

Képektervezés gyári aron

Reklám képekter-
vezés szaküzlet

Belváros, Löffler-palota. Kiszposta.
Telefon: 16-86. 311

JANUÁR HUSZADIKAN LESZ A
KISÁNTÁNT KONFERENCIÁJA.
Bukarestből jelentik: Hivatalosan
megerősítik azt a hírt, hogy a
kisántánt legközelebbi konferen-
ciáját január 20-án tartják meg
Raguzában. A konferencia nagy-
fontosságúnak ígérkezik, mert ez
alkalommal fogják körvonalazni
a kisántánt álláspontját a leg-
utóbb kötött nemzetközi szerző-
désekkel szemben. A kérdés elő-
adója Benes lesz.

— Elvesztett kislány. Az egyik
józsefvárosi rendőr az utcán egy hat
éves kislányt talált, aki sirva kereste
anyját. Az eltévedt kislány csak any-
nyit tudott, hogy Mariuca a neve,
vezetéknévét és lakását nem tudta
megmondani. A rendőrség keresi a
leánya szüleit.

* Karácsonyra! Török Sándornak Kóra
hatvan karrikatúráival e hó 15-én megjelenő
könyve. Karácsonyra!

— Új gyártelep Temesvárott. A
Boksánbánya-Vassafalvai Villamossági
R-T. gyártelepet létesít Temesvárott
a Gyár-utca 27a szám alatt, ahol ak-
kumulátorokat és mindennemű elek-
trotekaiikai cikket készit.

— Előadás Bernhard Shawról.
A Tiszti Kaszinó elnöksége a héten
két előadást rendez. Az elsőt ma, hét-
főn este félkilencor Bogdan
Duica egyetemi tanár tartja meg
Nemzeti kulturproblémák címen, míg
vasárnap, december huszadikán, dél-
előtt féltizenkettőkor Grimm egye-
temi tanár Bernhard Shawról tart
előadást.

* Most rendelje meg Török Sándornak
e hó 15-én megjelenő „Rajtam keresztül...”
című könyvét. Kóra hatvan karrikatúrájá-
val 240 oldalon. 100 lei.

— A Resicai birkozóverseny,
melyet a Resicai SC tegnap rende-
zett nagy sikert hozott a temesvári
birkózóknak, mert a TAC birkózó
három első (Puia, Karnev és
Müller) és egy második díjat (Vö-
rös), a Kinizi birkózó pedig két
első díjat (Kleitsch I. és Kleitsch II.)
vittek el.

Ajándékot
mindenki talál igen olcsón
széptárgyakat
Sternbersnél.

LEMONDOTT SZAKSZERVEZETI TIT
KÁROK. Az Országos Egységes Szak-
szervezeti Tanácshoz tartozó temesvári
szakszervezetek között az elmúlt hetek-
ben egyenlenségek uralkodtak. Ezek
miatt a központ több kiküldötte Temesvá-
rott időzött. Az ezek bevonásával tartott
együttes szakszervezeti üléseken —
amelyek különben igen hevesek és izgal-
masak voltak — a vélemények nem egyen-
lítődték ki. Ennek következtében Müller
Kálmán bányászati szakszervezeti titkár,
Orosz János, a bormunkások szakszer-
vezeték titkára és Nix Ferenc a ruhá-
zati iparosok szakszervezetének titkára
lemondtak állásukról.

* Legszebb és legolcsóbb karácsonyi
ajándék Kálmán papíráruházában
Hunyadi-utca.

— Öngyilkosság. Parke Mária
harminchat éves hajadon Bányai-utca
18. szám alatti lakásán patkánymérge-
loddal megmérgezte magát. A men-
tők a kórházba szállították. Állapota
reménytelen. Tettének oka ismeretlen.

* A Patria kabaréban ma az új tagok
által nyújtott műsor bizonyára szintén
házat vonz. Az új tánc- és énekszámok,
kitűnő bohózat és utána vidám hangulatu bar-
tabarin elsőrendű vonzóerővel hatnak.

— Atszurt gyomor, lemeztett
ujj, kibokszolt szem. Az éjszaka a
józsefvárosi kiskocsmákban vígan ül-
ték meg a hét ünnepnapját. Sok he-
lyen felöntöttek a garatra és aztán
verekedtek. Dolga akadt a bicskának,
a bokszernek és az ökölnök. Vereke-
dések mérlege: Paltik Pál harminc-
négy éves napszámot atszurt gyomor-
ral, Bosa András huszonkilenc eszten-
dős raktárost lemeztett hüvelykujjal
és Stanciu József tizennyolcéves ze-
nést kibokszolt balszemmel a mentők
a kórházba szállították az éjszaka fo-
lyamán.

* Újvère névjegyet legolcsóbban Kálmán
papíráruházában szállít, Hunyadi-utca.

* Irodák, bankok, vállalatok legolcsóbb
bevásárlási forrása Kálmán papíráruházában
Hunyadi-utca.

* Megkezdődött a nagy karácsonyi
vásár a Bányai legnagyobb divatruházában a
Whitehouseban ezelőtt Délvidéki.

* Lloyd Taverna az elitközönség talál-
kozóheije.

* Karácsonyi ajándék! Török Sán-
dornak Kóra karrikatúráival e hó 15-én meg-
jelenő könyve. 100 lei. Karácsonyi ajándék!

Ön szép lesz!

Ha gondoskodik
róla, hogy emész-
tése mindig rend-
ben legyen. Ezt a
legbiztosabban az
izletes KOPROL
hashajtó és vértisz-
tító szerrel érheti el.

A Bányás legnagobb
mozivallajata
Radschitzky
Timisoara, IV., Str. Preyer 3

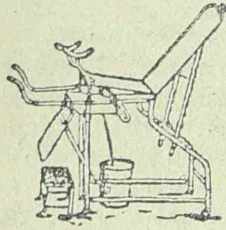
Szakszerű vezetés, mozgépjavitó-
műhely. Mozgóképszínházak ujjon-
nan való berendezése. Összes
mozi szükségletek raktáron.

Zongorák, pianinók
dus választékban, jutányosan
Renner, zongorarakatár
Bul. Carol (Hunyadi-ut) 12. szám.

Tüzifa nagyban és kicsinyben olcsón kapható

Schmidt Bernát
fatelepen, Belváros, kadettiskolánál
Ugyanott helyi ügynök felvétetik.
Telefon: 20-20. 285

Orvosok számára nagy fizetési engedmények.

Műtőasztalok, műtőszekrények, mosdók, irigátorok, orvosi felszerelések, mind autogén előállításban kaphatók **GOLDSTEIN JANCU**
Bucuresti, Strada Carol 44. 314

NAPONTA
FRISSEN
PÖRKÖLT
KÁVÉ

LAMBERT
KÁVÉLERAKAT
TIMISOARA - STR. VASILIU ALEXANDRU
(HUNYADI-UJ)
SAJÁT-KÁVÉPÖRKÖLDE
TELEFON: 12-25 - POSTAKÉZBEJÉTEK

Bel- és külföldi vasúti jegyek
beszerzésére legalkalmasabb a

„Birdev”
utazási iroda

A C. F. R. hivatalos 97
menetjegyirodája Timisoara

Elárúsító helyek: I., Str. Avram Jancu
4, az „Első Temesvári Takarékkal” szem-
közt. Telefon 8-14. IV., Str. I. C. Bra-
tianu, „Birdev-kioszk”, a Korona-szállóval
szemközt. Telefon: 13-83. Vizumok
prompt. Saját kurirszolgálat Bukarestbe.

Halló! Halló! Halló!
Legjobb Legszebb Legolcsóbb

férfi-, női- és gyermek-cipőket

készít mérték után. Raktáron csak saját
készítményű cipőket tart nagy választékban.
Javitásokat soron kívül eszközöl. Nem
kerül pénzbe a raktár megtekintése.

Ferdinand Popovicu cipész
Timisoara-Fabrica, Strada 3 Crai No. 21.
(Három király-utca).

Tiberiu Soltész Tibor

cérna és fonalárak importja.

A G. B. C. védjegyű olasz cérna romániai kizárólagos egyedárúsítása.

Arad, Strada Horia 1.

Telefon: 6-83.

Sürgöncim: Drapeau.

Tisztelettel értesitem a n. é. borívó közönséget, hogy a karácsonyi ünnepekre való tekintettel nagyobb mennyiségű italt, az ismert tiszta és jó minőségben, melyen leszállított árak mellett az alábbi árjegyzék szerint hozok forgalomba: Rizlingi újbor 16 lei Schiller óbor 20 lei Törköly 45 lei
Vörös óbor, Rizlingi óbor 25 „ Vanília likőr 50 „
gyógybor 20 „ Szilvórium 30 „ Császárk. likőr 50 „
Az összes árak literenként és utcán át kimérve értendők. **Horga Pál**
vendéglős, Gyárvaros, Potyka-utca 1. 412

KARÁCSONYI ÉKSZER AJÁNDÉKOT

a legjobban és legolcsóbban csak a
JUVELIE ékszerüzletben lehet beszerezni

TIMISOARA, Str. Mercy 3. kapu alatt JUVELIE.

Sokkal olcsóbbak és finomabbak az
importált francia és angol áruknál az

MM konzervgyár Timisoara
befőttei és
jamei,

melyek minden nagyobb
csemegeüzletben kaphatók

Megkezdődött a nagy **GRAND BAZAR**-ban
karácsonyi vásár a

Temesvár-Gyárvaros, Fő-utca 25. Nagy választék
játékszerekben és ajándéktárgyakban.
Babakocsik, hintalovak, biciklik.

**J. a legjobb alkalom a karácsonyi be-
vásárlások eszközlésére!**

detail

elárúsítást is létesíték engros árak mellett

Több oldalról hozzám érkezett kívánságra elhatároz-
tam, hogy engros-harisnyaüzletemben

Női harisnyák minden színben és minőségben.
Patent gyermekharisnyák, férfizoknik, keztük
és kötöttáru

óriási választékban

Vásárlási kényszer nélkül mindenki meggyőződhetik
rendkívüli olcsó árainról.

F. si R. SCHWARZ harisnyaáruház

Belváros, Grisselini utca (Stock in Eisen) 356

Ha BUKARESTBE megy bevásárolni, keresse fel az ujonnan megnyílt
nyakkendőgyárat

FESSLER Bukarest, Strada Baratiei No. 18 I. em.

Apró hirdetések

Egy szó ára 2 lei. Vastag betűvel
5 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 25 lei.
Álláskeresőknél 25 százalék engedmény.
Díj előre fizetendő.

Ócska gépöntést és kommerzöntést va-
gontételekben vásárolunk. Friedrich Testvé-
rek vasöntőde, Timisoara. 324

Gyors- és gépirónó állást keres. Szíves meg-
kereséseket „Törköly” jellegre a kiadóba
kérek.

Irodába járó intelligens árvaleány lakást keres
urinőnél, kinek esténként kézimunkázna az
ottlakhatás ellenében. Lehetőleg Belváros-
ban. Cim a kiadóban.

Magánjáró öntvényeket nyersen és megmun-
kálva szállít Friedrich Testvérek gépgyára
Timisoara. 324

Csinos, tiszta butorozott szoba azonnalra
kiadó, özv. Englmanné, Erzsébetváros, Ki-
rály-tér 3.

Irodai munkaerő, ki német, román, magyar
nyelvet bírja, gépirásban jártas, kezdő állást
keres. Megkereséseket „Megbízható” jellegre
a kiadóba kérek.

Mélyen leszállított árak mellett, a leg-
szebb karácsonyi ajándékot csak
parfüméria **ANTALÓCZY**-nál
szerezheti be. Szent György-tér,
Püspöki palota.

Állást keres románul és németül beszélő ke-
reskedő. Cim Mittelmann Wolf Széna-
tér 8. sz.

Elektromosan hegeszt minden géprész
Friedrich Testvérek elektromos hegesz-
tőosztálya.

Modern két vagy három szobás lakást
májusra, esetleg augusztusra keresek Aján-
latokat Dr. Várnay Elemér Hitelbank-
palota címére kérek.

Lakások márciusra 1 és 2 szobás melékhe-
lyiségekkel költségterítéssel, de lépés-
nélkül a Gyárvaros központjában bérbe-
adók. Ajánlatok a felajánlott bér és családi
körülmények megje ölésevel „319” jelleg
alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

ZIPSER OLGA
Str. Alba Julia. A legfinomabb harisnya- és
keztüárak lerakata. Linon, vászon, ba-
tisz, női és férfi zsebkendők, legfinomabb
gyermekharisnyák. 346

Mindenemű
tüzelőanyag
nagyban és kicsinyben
Schaar és Hámorv cég
Telefon 9-64.

NAGY TAKARITÁST elektromos
PORSZIVÓGÉPEK KELL,
PARKETTASZURÓLÁST,
BEERESZTÉST ES FE-
NYESITÉST elektromos
PARKITA-GEPPEL teljesít a
ROYAL VACUUM CLANER
IV., Str. Ioan Ghica No. 1a 1/5 (Arany János-utca)
Telefon 21-10 198

„FARMODONT”
FOGKRÉM

Angolrendszerű
pénzszekrények
és regiszterkasszák
olcsó áron kaphatók H. WEIN-
TRAUB, Bucuresti, Strada Bá-
rátiu 35. Telefon 57-15.
Árjegyzék díjmentesen. 340

„ATLANTA”
TEXTILIPARI RESZVÉNYTÁRSASÁG
TIMISOARA
TELEFON: 19-66

Mignon gyermekruhaszalon

Temesvár-Belváros, Hitelbank-palota